

Werkplan **ROVZ** 2023

doortrappen
veiliger fietsen tot je 100ste

100%
VERKEERS
VEILIG

Regionaal Orgaan
Verkeersveiligheid
Zeeland

daar gaan we voor

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Algemeen	4
2. Werkgeversaankpak	4
3. Diversiteit verkeersdeelnemers	8
4. Infrastructuur	11
5. Kwetsbare en onervaren weggebruikers	12
6. Campagnes en afleiding	15
7. Verkeersovertreders en handhaving	18

EVEN WEG...
JE KWAM NOOIT MEER THUIS
OP DE WEG, ONDERWEG...
WEGGERUKT UIT HET LEVEN
EEN VERKEERSONGELUK...
EEN DAG OOIIT NOG ALS VROEGER

EEUWS MONUMEN

OR VERKEERS LACH

Voorwoord

Het aantal verkeersslachtoffers in Zeeland is al jaren stabiel, maar wat het ROVZ betreft op een te hoog niveau. De dalende trend die een aantal jaren geleden was ingezet, is al enige tijd gestopt. Om het aantal verkeersslachtoffers verder terug te dringen, moeten we ons beter bewust zijn van ons gedrag in het verkeer.

Een manier om bewustwording te vergroten is herdenken. In 2022 is op Neeltje Jans het Zeeuwse monument voor de verkeersslachtoffers onthuld. Een monument is aan de ene kant een herinnering aan de mensen die overleden zijn, een ingrijpende gebeurtenis voor de nabestaanden. Aan de andere kant kan een monument een signaal afgeven: hoe gaan we voorkomen dat er straks nog meer slachtoffers te betreuren zijn? Ik ben blij dat het monument voor de slachtoffers er is en zie het vooral als opdracht naar de toekomst om meer leed te voorkomen. Want dat is ten slotte de essentie van verkeersveiligheid. Daarnaast is het van belang te beseffen dat verkeersveiligheid meer is dan aanpassingen doen in de infrastructuur. Als ROVZ zien wij vooral mogelijkheden in het verbeteren van verkeersgedrag en in de weggebruiker verantwoordelijk maken voor veilig weggedrag. Dat betekent dat we in 2023 doorgaan met onze verkeerscampagnes, educatie en handhaving en verdere stappen maken in het creëren van meer bewustzijn.

Met de partners van het ROVZ wil ik graag bespreken hoe we meer Zeeuwen ambassadeur voor verkeersveilig gedrag kunnen maken. De succesvolle werkgeversaankpak kan daarbij als voorbeeld dienen. Werkgevers met veel personeelsleden op de weg, zoals transportbedrijven en installateurs, besteden binnen hun bedrijf extra aandacht aan verkeersveilig gedrag. Die aanpak zou ik graag verder uitbouwen en ook andere mensen, jong en oud, ambassadeur laten worden van een verkeersveilig Zeeland. Daar wil ik samen met de partners stappen mee maken. Ik denk dat dit ook nodig is. Want we doen al veel met z'n allen, maar het kan effectiever. Bijvoorbeeld door zelf als gemeenten, Provincie en wegbeheerders het goede voorbeeld te geven en door zoveel mogelijk mensen in te schakelen als lobbyist voor veiliger verkeer.

Gelukkig zijn er al velen in Zeeland die zich met veel energie inzetten voor de verkeersveiligheid en die verdienen een groot compliment. Met name op het gebied van verkeerseducatie op basisscholen worden mooie stappen gezet. In 2022 hebben opnieuw verschillende scholen hun verkeersveiligheidslabel (ZVL) uitgereikt gekregen. In 2023 zetten wij dit voort, zodat meer scholen dit label gaan dragen en er veel aandacht is voor verkeersveiligheid.

Harry van der Maas,
Voorzitter ROVZ

1. Algemeen

Om de verkeersveiligheid te vergroten, is het belangrijk dat partijen zoals wegbeheerders, politie, maatschappelijke partners en onderwijsinstellingen samenwerken om het verkeersgedrag in Zeeland te verbeteren. Het ROVZ ondersteunt de partners daarbij op verschillende manieren.

Subsidies

Voor activiteiten die zijn gericht op het vergroten van de verkeersveiligheid heeft de Provincie Zeeland subsidie beschikbaar. Voorheen vroegen gemeenten regelmatig subsidie aan voor activiteiten op het gebied van verkeerseducatie in het basisonderwijs. Scholen konden dat ook zelf doen. Door de invoering van het gemeentelijk werken verandert in 2023 de afstemming rondom verkeerseducatie. Het ROVZ, de gemeenten en basisscholen gaan per gemeente bespreken wat zij aan verkeerseducatie willen doen.

Het ROVZ en de gemeenten stemmen onderling af wie wat financiert. Indien nodig kan een gemeente subsidie aanvragen. Hierop is de nieuwe subsidieregeling voor verkeersveiligheidsprojecten aangepast. Deze werkwijze neemt de scholen werk uit handen en maakt het eenvoudiger om voor het

Zeeuws Verkeersveiligheidslabel (ZVL) te gaan. Verder hebben scholen met het ZVL een breed aanbod aan verkeerseducatielessen voor hun leerlingen. Dit alles maakt het makkelijker en aantrekkelijker om als school aandacht te besteden aan verkeersveiligheid.

Datasturing

In het Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) wordt uitgegaan van een risico-gestuurde aanpak. Data over verkeer, intensiteiten, snelheden, ongelukken en slachtoffers zijn daarbij van groot belang. Het ROVZ houdt zich op verschillende manieren bezig met het verzamelen van data ten behoeve van de risico-gestuurde aanpak. Het ROVZ beheert voor onze partners de abonnementen bij VIA. Tot en met 2022 gebruikte het ROVZ zelf dit informatiesysteem voor het opmaken van de verkeersveiligheidsrapportages ten behoeve van de regionale driehoeken. En voor het op aanvraag maken

-
1. Nieuwe subsidieregeling verkeersveiligheid (pag. 4)
 2. Evaluatie Zeeuwse uitvoeringsagenda SPV (pag. 5)
 3. Theatervoorstelling SMART (MONO) (pag. 6)
 4. Pilot veiligste trekkerchauffeur Zeeland (pag. 8)
 5. Pilot E-bike training van de ZLM (pag. 12)
 6. Pilot met Escape Deapp en Studio Rotonde (pag. 14)
 7. Pilot flexflitsers (pag. 19)

* worden uitgevoerd of eerst onderzocht/krijgen voor de uitvoering financiële ondersteuning vanuit het ROVZ

van analyses ten behoeve van projecten, info rond mediavragen of advies aan bestuurders.

Er wordt ook geëxperimenteerd met andere vormen van datagebruik. In samenwerking met automerk Kia heeft het ROVZ in 2022 een verkennend onderzoek gedaan naar het gebruik van voertuigdata. Moderne auto's registreren enorme hoeveelheden data tijdens het rijden. Die data kunnen als extra informatiebron worden gebruikt voor verkeersstudies. Op die manier kunnen we meer leren over de verkeersveiligheid in de provincie. Als uit de data bijvoorbeeld blijkt dat op een bepaalde locatie vaak hard wordt geremd, kan dat een potentieel gevaarlijke situatie aangeven. Zonder deze data zou dat alleen blijken als er op die plek daadwerkelijk meer verkeersongevallen plaatsvinden.

Het is de bedoeling in 2023 op meer projectmatige basis gebruik te maken van voertuigdata en te leren wat die informatie kan brengen. Landelijk hanteert Rijkswaterstaat de Road Monitor (RoMo), in samenwerking met Mercedes Benz. Het ROVZ is bij dit project aangesloten in het expertteam. Mercedes Benz heeft voor de Road Monitor een dashboard ontwikkeld, waar het ROVZ informatie uit kan ophalen. Het gebruik van voertuigdata voor risico-gestuurd werken staat nog erg in de kinderschoenen en het ROVZ probeert hier veel van te leren.

SPV

In 2019 is een landelijk Strategisch Plan Verkeersveiligheid (SPV) in werking getreden. In 2020 is daarop een Zeeuwse verdieping gemaakt, resulterend in de Zeeuwse Uitvoeringsagenda. Het is de bedoeling dat we de Zeeuwse Uitvoeringsagenda SPV in 2023 evalueren. In Zeeland zijn infrastructuur, kwetsbare en onervaren verkeersdeelnemers, verkeersovertreders, alcohol en afleiding benoemd als belangrijkste thema's. Bij de evaluatie bekijken we of deze thema's nog steeds belangrijk zijn en of bijstellingen of heroverwegingen nodig zijn. Momenteel zien we senioren als een belangrijke risicogroep in verschillende onderzoeken naar voren komen. De vraag is wat we nog meer kunnen doen om deze groep extra aandacht te geven. Het ROVZ overlegt met alle partners op welke manier iedereen een steentje bijdraagt aan dit thema.

Op de Bevelanden gaat het ROVZ in 2023 verder met de pilot SPV de Bevelanden. Het is de bedoeling hiermee het Strategisch Plan Verkeersveiligheid te borgen in de regio. De eerste fase van de pilot wordt begin 2023 afgerond. Hierin zijn de wegen op de Bevelanden geïnspecteerd.

De tweede fase die in 2023 wordt opgepakt, gaat in op alle Zeeuwse thema's van het SPV, exclusief infrastructuur. Het ROVZ werkt hieraan mee.

2. Werkgeversaanpak

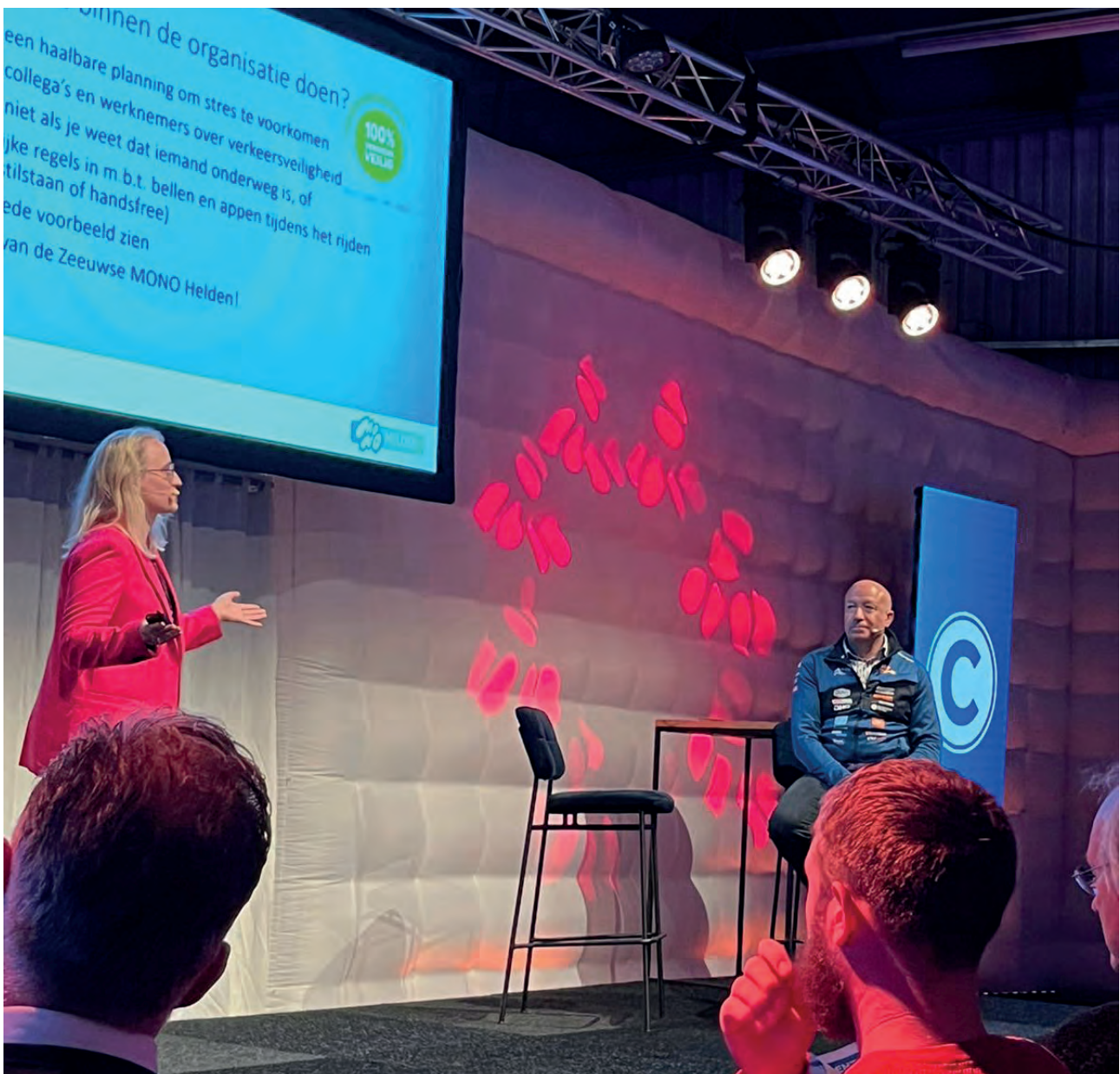
Een groot deel van de verkeersdeelnemers in Zeeland bestaat uit zakelijk verkeer. Daarom is het belangrijk verkeersdeelnemers ook tijdens hun werk te attenderen op veilig verkeersgedrag. Waar jongeren op school en senioren via verenigingen worden voorgelicht over verkeersveiligheid, is het lastiger om de gemiddelde volwassen verkeersdeelnemer te bereiken. Daarom probeert het ROVZ dat onder meer via de werkgevers in Zeeland. De werkgeversaanpak is erop gericht binnen bedrijven meer aandacht te vragen voor verkeersveiligheid en verkeersveilig gedrag.

In september 2021 is het ROVZ begonnen met de campagne MONO Helden. Een aantal Zeeuwse werkgevers besteedde tijdens die campagne binnen hun bedrijf extra aandacht aan MONO-rijden. Het was de bedoeling dat de campagne drie maanden liep, waarbij een geselecteerde werkgever na enkele weken het stokje aan een ander doorgaf. Op initiatief van de werkgevers is de campagne na drie maanden voortgezet en geven ondernemers het stokje nog steeds aan een ander door. Het ROVZ heeft voor deze campagne een toolkit ontwikkeld met communicatiemiddelen, waarmee werkgevers binnen hun bedrijf het gesprek over veilig rijden kunnen aangaan. De campagne gaat door in 2023, zolang werkgevers nieuwe MONO Helden blijven aandragen.

Een andere manier waarop het ROVZ probeert zakelijke rijders te bereiken, is met de theatervoorstelling 'SMART', waarvoor bedrijven, maar ook privépersonen, zich kunnen inschrijven. De voorstelling gaat over een dodelijk verkeersongeval tijdens werktijd en wordt in 2023 vier keer opgevoerd in Zeeland. Het ROVZ maakt de voorstelling bekend via de MONO Helden, partners van het ROVZ, social media en tijdens de Contacta 2022 in Goes.

Het ROVZ is ook in 2023 op de ondernemersbeurs Contacta te vinden. Tijdens de Contacta treffen we de werkgeversdoelgroep aan, die we willen bereiken. In 2022 lag de focus vooral op MONO-rijden, onder meer vanwege het landelijke programma dat daarop is gericht.

In 2023 kijken we of MONO rijden nog steeds het belangrijkste thema is binnen zakelijk verkeer of dat een nieuw thema wordt belicht. Mensen die voor hun werk onderweg zijn, moeten immers ook letten op hun snelheid en rondom netwerkevenementen en bedrijfsborrels is rijden onder invloed een punt van aandacht. Het ROVZ onderzoekt of het in 2023 bij meer zakelijke evenementen kan aansluiten om aandacht te vragen voor verkeersveiligheid.

Daarnaast wil het ROVZ in 2023 opnieuw een aantal artikelen publiceren in Zeeland Zakelijk, waarin een ondernemer vertelt hoe het bedrijf omgaat met verkeersveiligheid. Het ROVZ overweegt verder een tweejaarlijkse nieuwsbrief te maken voor zakelijke partners, met tips voor het zakelijke verkeer en artikelen over het belang van veilig rijden tijdens werktijd. In 2022 heeft het ROVZ op LinkedIn en de ROVZ-website vier artikelen geplaatst over verkeersveiligheid en ondernemen. Komend jaar willen we hieraan een vervolg geven, met artikelen die dieper ingaan op het belang van veilig rijden.

In Goes organiseert het ROVZ in 2023 een campagne voor maaltijdbezorgers, onder de noemer 'Ik bezorg geen brokken'. De campagne is op verzoek van de gemeente Goes ontwikkeld en ook de bezorgdiensten zelf zijn enthousiast. De campagne is gericht op de veelal jonge fietsers en scooterrijders die met maaltijden onderweg zijn. De bezorgdiensten willen zelf meer aan veiligheid doen, maar de campagne is ook bedoeld om het gevoel van onveiligheid bij het publiek weg te halen. Er wordt vaak gedacht dat maaltijdbezorgers onveilig rijden dan in de praktijk het geval is. De campagne bestaat uit een quiz en andere campagne-uitingen. Als de bezorgers de quiz met goed resultaat hebben gemaakt, krijgt de bezorgdienst een keurmerk dat op de eigen website en social media kan worden gezet. Daarmee geeft het bedrijf aan verkeersveiligheid serieus te nemen, wat meehelpt de negatieve indruk van het publiek weg te nemen. Naast Goes hebben ook Middelburg en Vlissingen aangegeven interesse te hebben in een dergelijke campagne, na evaluatie van de pilot in Goes.

3. Diversiteit verkeersdeelnemers

Heterogeniteit is een thema uit het landelijke SPV. Hiermee wordt bedoeld dat een diversiteit aan verkeersdeelnemers gebruik maakt van dezelfde weg. In Zeeland hebben we het vooral over de combinatie van landbouwverkeer en fietsers.

Het ROVZ is voorzitter van de Coördinatiecommissie Landbouwverkeer, waarin ook ZLTO, Cumela, Waterschap Scheldestromen, Rijkswaterstaat, de Provincie Zeeland en een aantal gemeenten zitting hebben. De commissie komt drie keer per jaar samen om knelpunten te bespreken, zoals drukte op de wegen, klachten tijdens het oogstseizoen of de kentekenregistratie. Ook knelpunten in het Kwaliteitsnetwerk Landbouwverkeer Zeeland worden door deze commissie besproken. In de commissie houden de partners elkaar op de hoogte van wat er speelt.

De oogstcampagne 'Wie zaait moet oogsten', in samenwerking met de Coördinatiecommissie, krijgt volgend jaar een vervolg. De oogstcampagne is sinds 2022 uitgebreider dan voorheen. Eerder richtte de campagne zich vooral op 'Slik op de weg' in het najaar, maar het oogstseizoen begint eerder. Al vanaf juni komen er veel landbouwvoertuigen op de weg. De campagne

richt zich zowel op agrariërs en loonwerkers als op overige weggebruikers. Agrariërs en loonwerkers worden erop gewezen dat ze veilig moeten rijden en eventuele modder of afgevalen lading snel moeten opruimen. Andere weggebruikers dienen zich te realiseren dat de agrariërs hun werk moeten kunnen doen. Dat ze zich als automobilist af en toe moeten aanpassen aan de omstandigheden door bijvoorbeeld een andere route te kiezen en bij inhalen te denken aan de dode hoek van landbouwvoertuigen. Voor de campagne heeft het ROVZ vijf korte filmpjes laten maken die op de ROVZ-website te zien zijn en via social media kanalen zijn aangekondigd. In 2023 wordt deze campagne herhaald, mogelijk aangevuld met postermateriaal.

Op 4 maart 2023 wordt de wedstrijd 'Veiligste Trekkerchauffeur van Zeeland' gehouden, gericht op tractorbestuurders tot 35 jaar. Deze wedstrijd is een

initiatief van het ZAJK (het Zeeuws Agrarisch Jongeren Kontakt) in samenwerking met ZLTO, DEK Opleidingen en het ROVZ. Doel van de wedstrijd is om de veiligste en behendigste bestuurder te kiezen en daarmee aandacht te vestigen op veilig rijden. De landbouwsector krijgt veel klachten over het rijgedrag van met name jongere bestuurders van landbouwvoertuigen. Daar wil het ROVZ op deze manier aandacht aan besteden.

Het ROVZ geeft komend jaar een vervolg aan de financiering van de konvoiregeling op de Zeelandbrug. Hiermee kan landbouwverkeer op een veilige manier, op een vooraf bepaalde dag en tijd, over de Zeelandbrug rijden.

Zeeland is een aantrekkelijke fietsprovincie en trekt daarom ook veel wielrenners. Zij mengen zich met een veel hogere snelheid onder het reguliere fietsverkeer of juist met een lagere snelheid tussen automobilisten en landbouwvoertuigen. Dit levert vaak gevaarlijke situaties op. In 2023 gaat het ROVZ het programma 'Wegkapiteins' van wielersportbond NTFU opnieuw onder de aandacht brengen. Dit programma leidt cursisten op tot groepsbegeleider. De groepsbegeleider of wegkapitein zorgt voor de veiligheid van de groep, door erop toe te zien dat de deelnemers de verkeersregels en de gedragscode voor wielrenners volgen. Het ROVZ wil de trainingen regionaal laten geven met zoveel mogelijk Zeeuwse deelnemers. Waar de cursus voorheen alleen toegankelijk was voor clubs die waren aangesloten bij de NTFU, is deze nu ook open voor niet-aangesloten clubs en bedrijventeams.

Het ROVZ bekijkt in 2023 waar motorrijders tegenaan lopen op het gebied van verkeersveiligheid en of wij hen daarbij kunnen helpen. Mogelijk kan het ROVZ via gesprekken met tourclubs een verdieping krijgen in de verkeersveiligheid van motorbestuurders. Hier kunnen eventueel nieuwe acties uit voortkomen.

4. Infrastructuur

Jarenlang hebben wegbeheerders in Zeeland vooral de focus gelegd op het veiliger inrichten van wegen en fietspaden. De meeste plekken waar regelmatig verkeersongelukken gebeurden, zijn in de afgelopen jaren aangepakt.

Rijkswaterstaat heeft in 2022 gewerkt aan een Planstudie Verkeersveiligheid Rijks N-wegen, waarin onveilige situaties zijn geïdentificeerd en mogelijk worden aangepakt. Het ROVZ onderzoekt samen met de Provincie Zeeland of dit ook voor het hoofdwegennet van de provinciale N-wegen mogelijk is.

Het Rijk heeft een investeringsprogramma voor infrastructuur, waarvan de komende jaren de tweede tranche wordt uitgevoerd. Het ROVZ volgt de ontwikkelingen van de derde tranche op de voet en informeert de partners hierover. Via de werkgroep Mobiliteit vraagt het ROVZ aandacht

voor de investeringsimpuls en de connectie met de Uitvoeringsagenda. Het ROVZ bewaart een overzicht van de partners die subsidie hebben aangevraagd en voor welke projecten. Na afloop van elke tranche vindt een evaluatie plaats en krijgen de gemeenten feedback via de werkgroep Mobiliteit. Wanneer er andere subsidiemogelijkheden zijn, bijvoorbeeld in Europees verband, maakt het ROVZ deze aan de partners bekend.

Het ROVZ overlegt regelmatig met de wegbeheerders. Waar mogelijk worden koppelingen gemaakt. Het ROVZ kan zo beoordelen welke projecten communicatief aandacht verdienen.

5. Kwetsbare en onervaren weggebruikers

De thema's 'kwetsbare weggebruikers' en 'onervaren weggebruikers' zijn in 2020 in de Zeeuwse Uitvoeringsagenda samengevoegd. In 2021 is de focus gelegd op senioren en jongeren. Ook het komende jaar blijven dit belangrijke doelgroepen, die het ROVZ met educatie en campagnes probeert te bereiken.

Senioren

Uit onderzoek van SWOV blijkt dat seniore fietsers in de toekomst een groot aandeel hebben in het aantal verkeersslachtoffers. In Zeeland gaat het ROVZ zich daarom extra richten op senioren, om het aantal slachtoffers in deze groep te beperken. In dit verband gaat het ROVZ komend jaar dan ook verder met het programma 'Doortrappen', met als doel veiliger fietsen tot je 100ste te bevorderen. Gedurende het jaar wil het ROVZ in meer gemeenten activiteiten in het kader van Doortrappen faciliteren.

Een voorbeeld van zo'n activiteit is de Doortrapdag. Deze bestaat uit een theoriedeel met nieuwe verkeersregels en bespreekpunten én een praktijkdeel met oefeningen van de fysiotherapeut, een oefenparcours en een fietstocht. Verder checkt een fietsspecialist de meegebrachte fietsen en stelt deze, indien nodig, bij. De Doortrapdagen zijn een samenwerking tussen de gemeente, het ROVZ, lokale fysiotherapeuten en fietsmakers.

Ook onze partners zijn actief om de veiligheid van senioren weggebruikers te verbeteren. Zo heeft de ANWB zich de afgelopen twee jaar specifiek gericht op fietstoeristen. Onder hen zijn veel senioren. In de zomer vinden veel fietsevenementen plaats, waar de ANWB en het ROVZ op inhaken door op diverse plekken een fietscheck te doen met de 'FietsJijVeilig'-actie. Hierbij wordt onder meer de bandenspanning van de fietsende deelnemers gecontroleerd en krijgen ze aanvullend advies om

veilig op pad te gaan. Deze checks zijn vorig jaar goed ontvangen en worden in 2023 herhaald.

ZLM is vanuit preventie actief bezig met het verbeteren van de verkeersveiligheid, bijvoorbeeld door het aanbieden van verschillende trainingen. Ook ZLM speelt in op de ontwikkelingen en begint in 2023 met een pilot e-bike training voor, in eerste instantie, senioren. Het ROVZ levert hier ook een bijdrage aan. Tijdens de evaluatie van de pilot kijken we of en hoe hier een vervolg aan kan worden gegeven, mogelijk Zeeland-breed.

Vanuit een integrale kostensubsidie krijgt VVN budget voor het organiseren van voorlichting, voornamelijk gericht op de e-bike, en opfriscursussen, inclusief praktijkritten. Voor opa's en oma's en hun kleinkinderen organiseert VVN het komend jaar opnieuw de 'Zomerchallenge'. Tijdens fietstochten voeren de deelnemers verschillende opdrachten uit. Ter voorbereiding van de fietstocht krijgen de deelnemers informatie vanuit Doortrappen, om veilig op de fiets te stappen voor een leuke en veilige fietstocht.

Verder onderzoekt het ROVZ in 2023, in het kader van Doortrappen, de samenwerkingsmogelijkheden met de Fietzersbond en bekijkt het waar aanvullende activiteiten mogelijk zijn.

De diverse activiteiten bundelen we in de menukaart 'Doortrappen voor Zeeland'. Hiervoor wordt in 2023 een voorzet gedaan. De menukaart maakt het voor

gemeenten gemakkelijker om aan te haken bij het programma Doortrappen. Het ROVZ hoopt dat hiermee ook de laatste gemeenten meedoen. Momenteel hebben zes gemeenten minimaal één activiteit gehad, zijn drie gemeenten actief in communicatie en zijn drie andere gemeenten bezig met de voorbereiding om in 2023 te beginnen met Doortrappen.

Peuters

Activiteiten voor jongeren zijn erop gericht hen bewust te maken van de gevaren van het verkeer en om ze het juiste gedrag aan te leren. Dat begint al bij de peuters, waarvoor sinds 2021 het verkeerseducatieprogramma 'JONGLeren' wordt ingezet.

JONGLeren richt zich met een preventieve aanpak op gewenst verkeersveilig gedrag bij jonge kinderen van nul tot zes jaar en informeert ouders over verkeersopvoeding aan jonge kinderen. Zo jong mogelijk spelenderwijs beginnen met verkeersopvoeding is belangrijk, omdat jonge kinderen bijzonder snel nieuwe gewoontes aanleren. Als je kinderen al op jonge leeftijd goed voorbeeldgedrag laat zien, blijken zij prima in staat dit gedrag over te nemen. Vroeg aangeleerd gedrag blijkt vaak een gewoonte te worden.

Het programma JONGLeren bestaat uit vier onderdelen:

- Teaminstructie voor pedagogisch medewerkers met lessuggesties voor de medewerkers van peuterspeelzalen en/of kinderdagverblijven, inclusief een uitgebreide materialenkist.
- Themaweken voor de kinderen (zelf uit te voeren door de pedagogisch medewerkers).
- Ouderbijeenkomst met gastspreker.
- Prentenboekje over verkeer voor alle kinderen, ouderbrochure en digitale nieuwsbrief. Eventueel aangevuld met een fietshelm door het ROVZ, indien gewenst door de locatie.

In 2022 hebben zes kinderopvanggroepen het programma gevolgd en in 2023 krijgt dit een vervolg.

Basisonderwijs

De basis voor verkeersveilig gedrag wordt verder vormgegeven in het basisonderwijs. Het ROVZ stimuleert basisscholen om in elke groep verkeerseducatie te verzorgen en zich aan te sluiten bij het Zeeuws Verkeersveiligheidslabel (ZVL). Doelstelling is een groei van 5 scholen per jaar met ZVL. Dit doet het ROVZ onder meer door in te zetten op het gemeentelijk werken. In 2023 hoopt het ROVZ dat ook de laatste gemeenten aansluiten bij gemeentelijk werken, een werkwijze waar alle partijen baat bij hebben. Gemeenten, het ROVZ en scholen kijken bij deze werkwijze samen wat scholen kunnen doen aan verkeerseducatie en wie wat betaalt. De subsidieregeling voor verkeerseducatie is vanaf 2023 op deze werkwijze aangepast. In plaats van de scholen zelf, vragen voortaan gemeenten de subsidie aan voor verkeerseducatie, indien nodig en afgestemd met het ROVZ. Op die manier wordt het voor scholen eenvoudiger en aantrekkelijker het ZVL te behalen.

Om scholen te stimuleren het ZVL aan te vragen, zijn verschillende producten ingekocht en worden veel activiteiten georganiseerd. Sinds twee jaar kunnen ZVL-scholen zich bijvoorbeeld inschrijven voor 'Frankel doet het Verkeer(d)': een speelse les voor de jongste leerlingen waarin alle verkeersthema's langskomen.

Daarnaast wil het ROVZ verspreid over de provincie in 2023 remwegdemonstraties aanbieden. Basisschoolleerlingen krijgen hiermee beter inzicht in hoelang het duurt voordat een auto stilstaat. Per locatie kunnen meerdere scholen de VVN-demonstratie bijwonen. Daarnaast verzorgen Scalda-studenten op het erf van een boer lessen VMLB: Veilig met (landbouw) verkeer. Daarin leren scholieren met name over de dode hoek van landbouwvoertuigen. Ook VVN verzorgt

lessen over de dode hoek. Speciaal daarvoor komt een vrachtwagen naar het schoolplein. Het ROVZ hoopt in 2023 deze lessen te verdubbelen tot vijftig. Hiermee spelen we in op de toename van het aantal ZVL-scholen.

VVN heeft praktische verkeerspakketten voor basisscholen in verschillende thema's. Omdat die tot nu toe te weinig werden aangevraagd, verloopt dit volgend jaar via gemeentelijk werken. Op verzoek van gemeenten vraagt het ROVZ deze pakketten aan voor de scholen.

In 2022 heeft het ROVZ samen met de ANWB de pilot 'Fietsmasters' gehouden voor leerlingen uit groep 5 tot en met 8. In de pilot wordt de fietsvaardigheid van leerlingen vergroot door oefeningen en het uitdelen van materialenpakketten voor aanvullende lessen. De pilot was zo succesvol dat deze lessen in 2023 een vervolg krijgen in aangepaste vorm.

Ook de ANWB-pilot Verkeerspleinen is in 2022 goed bevallen. De ANWB biedt gemeenten ook in 2023 de mogelijkheid de Verkeerspleinen aan te schaffen. Een schoolplein kan hiermee worden ingericht met parkeervakken, rotondes en oversteekplaatsen, waar leerlingen uit verschillende groepen kunnen oefenen met diverse verkeerssituaties in een veilige omgeving.

Sinds corona is het aantal skaters in Zeeland enorm toegenomen. Daarom is een gastles ontwikkeld waarin leerlingen de basis van het skaten onder de knie krijgen. Ook in 2023 kunnen scholen inschrijven op deze skateclinic.

In 2023 vindt er opnieuw een 100% Verkeersveilig Event plaats. Tijdens het event volgen gedurende twee dagdelen in totaal 400 leerlingen uit één gemeente allerlei verkeersveiligheidslessen en activiteiten, zoals Verkeerslab en FietsVaardig. Het event heeft onder andere als doel basisscholen te laten kennismaken met de vele vormen van verkeerseducatie en ze zo te overtuigen ook

mee te doen aan ZVL. De gemeente regelt de locatie en het ROVZ verzorgt de inhoud van de dag.

Daarnaast wil het ROVZ in 2023 een aantal gastlessen op basisscholen verfilmen. Gemeenten en scholen kunnen op deze manier eenvoudig inzicht krijgen in de inhoud van de diverse verkeerslessen.

Voortgezet Onderwijs

De VEVO-werkwijze (Verkeerseducatie Voortgezet Onderwijs) is een groot succes en gaat ook in 2023 door. Op één na zijn alle VO-scholen in Zeeland aangesloten bij VEVO. Het ROVZ probeert komend jaar ook die laatste nog over de streep te krijgen.

Het voortgezet onderwijs kan in 2023 gebruik maken van de gastlessen Veilig op weg/Blijf uit de dode hoek, de Kantelauto, de theatervoorstelling Zeven Sloten, Verkeersonveilige gedragingen en, in samenwerking met RPCZ, de gastles met nabestaanden van verkeersslachtoffers. Verder houdt het ROVZ nieuwe ontwikkelingen in de gaten en biedt het interessante, aanvullende lessen aan in de vorm van een pilot. Zo begint in 2023 de bewezen effectieve pilot Escape Deapp, een digitale escaperoom rondom het thema afleiding in het verkeer. Ook begint komend jaar een pilot met Studio Ronde voor leerlingen van praktisch onderwijs.

Het Scaldia in Vlissingen gaat door met de lessenreeks Verkeer, over thema's die voor deze studenten relevant zijn. Het is de bedoeling de lessen ook uit te zetten binnen andere mbo-scholen in Zeeland. Het ROVZ overlegt met de HZ of het ook daar iets dergelijks kan doen. Het ROVZ wil per opleiding bekijken hoe de studenten verkeersveiligheid kunnen toepassen binnen hun toekomstige beroep. In overleg met de betrokken opleidingsmanagers komt het ROVZ tot maatwerk per opleiding. Dit kan variëren van het uitwerken van een case tot het ontwikkelen van een les. De eerste contacten zijn hiervoor gelegd.

Komend jaar onderzoekt het ROVZ nieuwe manieren om jonge bestuurders te bereiken. Dit kan bijvoorbeeld via de werkgeversaanpak. ZLM verzorgt opnieuw GRIP-trainingen aan jonge bestuurders. Deze trainingen zijn gericht op gedrag, waarbij onder andere zelfinzicht, het inschatten van risico's en voertuigbeheersing aan de orde komen. Tijdens deze trainingen is er ook aandacht voor onderwerpen als afleiding en rijden onder invloed, onderwerpen die niet in de rijlessen worden behandeld. Het ROVZ subsidieert deze trainingen. Voor jongeren die nog geen rijbewijs hebben, is er GRIP Junior. Dit programma is een samenwerking tussen verzekeringsmaatschappij ZLM, het ROVZ en autobedrijf Poppe. Doel is om de jongeren te leren dat je ook als rijder een rol hebt om veilig van A naar B te komen. Naast zelf plaatsnemen in de auto en oefeningen doen, gaan de leerlingen ook in gesprek over thema's waardoor dagelijks slachtoffers vallen.

Tot slot levert het ROVZ een bijdrage aan de Toolkit Verkeerseducatie, zoals landelijk afgesproken. De toolkit is een hulpmiddel, waarbij verkeerseducatie beoordeeld wordt op kwaliteit en prijs. Op deze manier waarborgt het ROVZ de kwaliteit van de in te zetten verkeerseducatie.

6. Campagnes en afleiding

Nog steeds gebeuren er te veel verkeersongevallen als gevolg van afleiding in het verkeer, bijvoorbeeld door het gebruik van een telefoon of laptop tijdens het autorijden. Actie op dit terrein is dus nog steeds nodig.

In 2022 heeft het ROVZ een grootschalige campagne gehouden, samen met de Provincie Noord-Brabant en de Politie Zeeland-West (en Oost) -Brabant, onder de campagnenaam 'Ogen op de weg'. Hiervoor is de handhavingsactie met de MONO-bus ingezet. Na een evaluatie met alle partijen hoopt het ROVZ deze actie in 2023 te herhalen. Vanaf drie vertrekpunten per regio zijn er in 2022 vijf ritten gemaakt met de MONO-bus en een politieteam, dat automobilisten op de weg controleert op afleiding tijdens het rijden. De actie wordt gekoppeld aan een social mediastrategie. Hiermee wil het ROVZ mensen bewust maken van de risico's van afleiding en hun gedrag veranderen.

Daarnaast zet de politie in 2023 opnieuw de MONO-cam in: een verplaatsbare camera waarmee de politie vanaf een viaduct automobilisten fotografeert die met hun smartphone in de hand autorijden. De politie heeft speciaal hiervoor een aantal medewerkers opgeleid. De camera wordt ingezet tijdens de controleactie met de MONO-bus, maar ook op andere momenten. Het ROVZ heeft in een voorbereidende fase hiervoor relevante locaties aangemeld.

Educatieve campagne-acties zijn effectief, zo blijkt uit de belangstelling en deelname van scholen en leerlingen.

Het is daarbij van belang acties te bedenken die zo min mogelijk inspanning vergen van de scholen. Voor VO-scholen in Zeeland heeft het ROVZ in 2021 en 2022 een ontwerpwedstrijd georganiseerd, waarbij leerlingen een campagneposter mochten ontwerpen over MONO/afleiding, fietsverlichting, snelheid of asociaal rijgedrag. Binnen de scholen bestaat veel animo voor de wedstrijd. Per thema kiest het ROVZ een winnaar en de school die uiteindelijk de winnende poster aanlevert, krijgt een verkeersveiligheidsprijs. De winnende poster wordt bovendien verwerkt in de campagneposter en komt te hangen in advertentieruimtes in horeca en bioscopen. Ook in 2023 wordt deze ontwerpwedstrijd ingezet. De uitvraag heeft al aardig wat reacties opgeleverd.

Om leerlingen in het voortgezet onderwijs de gevaren van afleiding in het verkeer te laten ervaren, heeft het ROVZ in 2022 tien keer het team van Responsible Young Drivers (RYD) ingezet met hun 3D afleidings-bike. De leerlingen gingen de uitdaging aan om met een VR-bril op 'onderweg' appjes te tikken, te versturen en te lezen. Dit helpt de scholieren in te zien hoe gevaarlijk het is om tijdens het fietsen je smartphone te gebruiken. In 2023 wordt in het eerste kwartaal verder geïnventariseerd welke VO-scholen belangstelling hebben voor de inzet van de 3D-bike.

De videocommunicaties over de diverse ROVZ-verkeersveiligheidscampagnes worden ook in 2023 vertoond in de Zeeuwse bioscopen, voorafgaand aan de hoofdfilm. MONO heeft een andere look gekregen, net als Fietsverlichting. Voor de laatstgenoemde campagne heeft het ROVZ aan de hand van de campagne-animatie een videocommunicatie laten maken. De bioscoopreclames bereiken een breed publiek, net als de borden langs de wegen en de toiletreclames in de bioscopen en horeca. Het is de kracht van het herhalen van een campagneboodschap die deze middelen zo doeltreffend maakt.

Het ministerie van I&W houdt meerdere keren per jaar een (online) landelijk campagne-overleg. Alle ROV's en Vervoerregio's van Nederland ontvangen daar briefings per campagnethema en informatie over nieuwe campagnes. Er wordt besproken welke

thema's komend jaar meer aandacht krijgen en welke communicatieproducten worden ontwikkeld. Daarnaast is het overleg een goed moment om te zien waar andere landelijke verkeersveiligheidspartijen mee bezig zijn. We delen informatie met elkaar en nemen al ontwikkelde campagnes van elkaar over, zodat de campagneboodschap landelijk goed overkomt en een campagne actie niet per regio opnieuw moet worden bedacht.

Een campagne die het ROVZ in dit overleg heeft opgepikt, is een campagne rond het stimuleren van sociaal weggedrag. Het ROVZ levert zijn bijdrage door mee te denken met de Vervoerregio Amsterdam, de eigenaar van deze campagne, over de toolkit die beschikbaar komt voor de verkeersveiligheidspartners. Het ROVZ wil deze campagne in 2023 overnemen en hiervoor social-mediafilmjes laten ontwikkelen. Ook

zet het ROVZ in een latere fase de toolkit (wanneer deze beschikbaar komt in 2023 of 2024) in om verkeersdeelnemers te attenderen op sociaal weggedrag. Het ROVZ zoekt hiervoor de samenwerking op met de Zeeuwse wegbeheerders.

Een andere campagne actie waar het ROVZ belangstelling voor heeft en waarmee een brede doelgroep kan worden bereikt, is de fietsverlichtingscampagne 'Escape box' van de Provincie Utrecht. In 2023 onderzoekt het ROVZ of deze actie in Zeeland inzetbaar is. Daarnaast heeft het ROVZ in 2022 aansluiting gezocht bij ZLM om het belang van het voeren van goede fietsverlichting in het donker, bij schemer en slecht weer onder de aandacht te brengen van fietsers, via 'Lempke on tour'. In Goes zijn, in samenwerking met VVN en Politie Zeeland-West-Brabant (en aspirant-agenten), tijdens twee dagen vele fietsers bereikt en

voorzien van lampjes. De boodschap is duidelijk: zorg dat jouw eigen fietsverlichting in orde is en kom veilig thuis. Vanuit de media was hier veel belangstelling voor. Deze pilot in samenwerking met ZLM hoopt het ROVZ in 2023 voort te zetten.

In 2022 is de ontwikkeling van een BOB Sport-campagne helaas niet mogelijk gebleken. In 2023 gaat het ROVZ opnieuw met VVN kijken naar de ontwikkeling van acties rond BOB Sport bij Zeeuwse sportverenigingen. Afhankelijk van de animo, start het ROVZ in 2023 een pilot om inzetten van het landelijke BOB Sportteam van VVN te realiseren.

Vanaf 2023 is elke bestuurder en rijder van een snorscooter verplicht een goedgekeurde helm te dragen. Het is de bedoeling daarmee het aantal verkeerslachtoffers omlaag te brengen. Omdat een groot aantal middelbare scholieren en studenten aan het Voortgezet Onderwijs, MBO en HBO op een snorscooter rijden, streeft het ROVZ ernaar om deze doelgroep te bereiken via social media en het verspreiden van posters op scholen. Na een eerste actie eind 2022 wil het ROVZ deze leerlingen in de loop van voorjaar 2023 nogmaals attenderen op de helmplicht, via social media en posters in de advertentieruimtes in horeca en bioscopen. Ook zijn alle ROVZ-partners voorzien van deze 'helm op'-campagneposters. Het ROVZ heeft ook op verzoek van diverse politiebureaus extra helmplichtposters opgestuurd en voert dit ook verder uit in 2023.

Voor 2023 streeft het ROVZ ernaar dat gemeenten, wijken en bewoners zich aanmelden voor de snelheidscampagne actie 'Bedankt dat je langzamer rijdt', in samenwerking met het participatiepunt van VVN. Het ROVZ beschikt voor deze campagne onder meer over borden, spandoeken, posters en flyers. Bewoners kunnen hiermee, in samenwerking met hun gemeente, zelf een actie opzetten in hun straat, met het doel dat automobilisten zich aan de vereiste maximumsnelheid houden.

Het ROVZ gaat op zoek naar nieuwe gadgets die het kan uitdelen bij handhavingsacties en educatieve campagnes. Hier is veel vraag naar. De beeldmerksleutelhanger wordt al ruim een jaar ingezet en daarom worden nu ook andere opties onderzocht. Met het ministerie is overleg om rond Fietsverlichting en BOB nieuwe gadgets te laten ontwikkelen, die passen bij het campagnethema. Het ministerie heeft op verzoek van meerdere campagnepartners, waaronder het ROVZ, al ingestemd met een ontwerp voor een sleutelhanger rond het thema Fietsverlichting. Deze wordt in 2023 ontwikkeld en geproduceerd, evenals de nieuwe BOB-versie. Partners kunnen in overleg met het ROVZ deze campagnegadgets aanvragen voor verkeersveiligheidsactiviteiten. Het ROVZ kijkt waar zij dan mogelijk kan aansluiten om deze acties te ondersteunen.

In iedere campagne nieuwsbrief geeft het ROVZ aan dat het beeldmerk '100 % verkeersveilig' vrij voor gebruik beschikbaar is via de ROVZ website. Het ROVZ moedigt zijn partners aan dit beeldmerk te gebruiken via website, social media kanalen of bij acties. Zo wordt extra aandacht besteed aan verkeersveiligheid en benadrukt dit de samenwerking om de Zeeuwse verkeersveiligheid te vergroten.

7. Verkeersovertreders en handhaving

Verkeersregels zijn nodig om het verkeer in goede banen te leiden. Verkeersdeelnemers die regels aan hun laars lappen, vormen een groot risico voor de verkeersveiligheid. Om die risico's te verminderen, probeert het ROVZ verkeersovertreders ervan te overtuigen hun gedrag te veranderen. Dit doet het team via campagnes, educatie en handhaving.

In Zeeland richt het ROVZ zich, binnen het thema verkeersovertreders, vooral op te hard rijden, rijden onder invloed van alcohol en drugs en fietsen zonder licht. Ook heeft het thema afleiding de nodige aandacht waarbij wordt gelet op telefoongebruik tijdens verkeersdeelname. Om de noodzaak van gedragsverandering te benadrukken, probeert het ROVZ de campagnes zoveel mogelijk te combineren met handhaving. Omdat de capaciteit van de politie beperkt is en er dus altijd kritisch wordt gekeken naar de verdeling ervan, probeert het ROVZ op verschillende manieren aandacht te vragen voor verkeershandhaving.

De gerichte en geplande handhavingsacties met de MONO-bus rond het thema afleiding zijn eind 2022 geëvalueerd. In samenwerking met de Provincie Noord-Brabant en Politie Zeeland-West (en Oost) -Brabant wordt sterk ingezet op deze vorm van campagnematig handhaven gedurende een heel jaar (zie thema Afleiding). Het ROVZ hoopt deze samenwerking ook in 2023 voort te zetten.

Op het gebied van monitoring verzorgt het ROVZ op haar website voor verkeersongevallencijfers. Deze tabellen over de periode van de afgelopen vijf jaar zijn te downloaden. Ze zijn uitgesplitst naar jaar en afloop, leeftijdscategorie, binnen of buiten bebouwde kom, vervoerwijze en naar

leeftijdscategorie en vervoerwijze.

Om een goed beeld te krijgen van de oorzaak van verkeersongevallen met dodelijke afloop, heeft het ROVZ eind 2022 afspraken gemaakt met de politie Zeeland West-Brabant om sommige situaties te mogen bespreken. Is de oorzaak van een bepaald dodelijk verkeersongeval bekend en mag het ROVZ dit delen? In ieder geval zal het ROVZ ook in 2023 dit contact zeker voortzetten om de aard van dodelijke verkeersongevallen na te vragen. Het kan helpen in de beantwoording van vragen van medewegbeheerders, vragen die de media heeft gesteld aan de gedeputeerde verkeersveiligheid maar ook om de data correct te kunnen vermelden en te beheren.

De politieprioriteiten worden bepaald in de regionale beheersdriehoeken (burgemeester, politie en het OM). Het ROVZ heeft in de voorgaande jaren ieder kwartaal een verkeersveiligheidsrapportage opgesteld met media- en VIA data, om ervoor te zorgen dat verkeersveiligheid bij deze vergaderingen op de agenda staat (laatste versie Q4-2022). Aan het einde van het jaar volgde een jaarrapportage (laatste versie 2021). Het ROVZ onderzoekt in 2023 hoe deze verkeersveiligheidsrapportages in een nieuw jasje kunnen worden gestoken. De mediagegevens verdwijnen uit de rapportage (het aanbieden van de mediascan zelf is in 2022 al gestopt) en maken plaats

voor verkeersveiligheidsindicatoren, zoals bijvoorbeeld snelheid. Met het versturen van de nieuwe vorm rapportages wil het ROVZ zorgen dat er blijvend aandacht is voor verkeersveiligheid bij de driehoeken van Zeeuws-Vlaanderen, Walcheren, Oosterscheldebekken en Tholen.

Het verkeersteam van de regionale politie Zeeland West-Brabant is belast met verkeershandhaving. Dit is een klein team met beperkte capaciteit. Voor extra verkeershandhaving in Zeeland kijkt het ROVZ daarom vooral naar de basisteams van de politie. Deze teams hebben het verlenen van noodhulp als voornaamste taak. Wanneer er geen vraag is naar noodhulp, is er ruimte voor het uitvoeren van informatie-gestuurde opdrachten. Het ROVZ heeft regelmatig contact met de coördinatoren verkeer van de basisteams om verkeershandhaving onder de aandacht te houden. In 2023 streeft het ROVZ ernaar om deze coördinatoren kennis te laten maken met de CUE Monitor van VIA. Met behulp van deze tool kan op wijk-, buurt- en straatniveau naar verkeersveiligheid worden gekeken. Op basis van deze informatie kunnen agenten op straat opdrachten krijgen, zoals het handhaven op gebruik van de mobiele telefoon of het controleren op snelheid.

Ook wil het ROVZ meer worden betrokken bij grote integrale handhavingsacties, in samenwerking met de politie en andere partners. Deze acties zijn arbeidsintensief en worden altijd vooraf georganiseerd. In 2023 onderzoekt het ROVZ de mogelijkheid om bij dit soort grote handhavingsacties aan te sluiten en deze te ondersteunen door hulp bij de organisatie, de inzet van VVN-vrijwilligers en het leveren van materialen. Daarnaast blijft het ROVZ ook in gesprek met de coördinatoren van de diverse basisteams verkeer, om te kijken waar het ondersteuning en materialen kan leveren

bij de kleinere lokale handhavingsacties.

Na een landelijke uitrol, is Schouwen-Duiveland begonnen met een pilot om BOA's in te zetten bij handhavingsacties. Het ROVZ gaat bij de gemeente Schouwen-Duiveland na waar zij eventueel ondersteuning kan leveren en waar de BOA's ingezet kunnen worden voor handhavingsacties rond verkeersveiligheid. Het streven is dat na deze pilot meerdere Zeeuwse gemeenten volgen. Een ander project is de pilot Veelplegers. Het ROVZ overlegt in 2023 met de politie over hoe het kan bijdragen om deze pilot verder te ontwikkelen. Het doel van de pilot is om automobilisten die in herhaling vallen, bijvoorbeeld bij te hard rijden of smartphonegebruik, (dwingend) instructies mee te geven. Bij de bekeuring hoort ook een passende educatieve maatregel. Hiermee wordt extra aandacht besteed aan gedragsverandering.

In 2023 begint een landelijke pilot met verplaatsbare flitspalen. Deze zogenoemde flexflitsers staan enkele dagen tot weken op een plek en worden vervolgens verplaatst naar een andere locatie. Het ROVZ en de Provincie Zeeland hebben eind 2022 onderzocht welke locaties in Zeeland vragen om een aanpak van de snelheidsproblemen. In overleg met de Politie Zeeland-West-Brabant wil het ROVZ op die plekken flexflitsers laten plaatsen. Deze flitspalen zijn technisch eenvoudig te installeren en werken twee maanden lang op een accu. Hierdoor is rouleren op de wegen geen probleem. Per flexflitser zijn meerdere locaties doorgegeven aan de politie. Het CVOM onderzoekt of deze voldoen aan de gestelde criteria. Het ROVZ onderzoekt in 2023 welke resultaten deze pilot oplevert en of Zeeland in aanmerking komt voor meerdere flexflitsers om de snelheidsproblemen aan te pakken.

Colofon

Uitgave: februari 2023, Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Zeeland, in opdracht van Provincie Zeeland

Postadres: Postbus 6001, 4330 LA Middelburg

Bezoekadres: Abdij 6, 4331 BK Middelburg, tel: 0118 – 631011, e-mail: rovz@zeeland.nl, www.rovz.nl

Tekst: team ROVZ

Ontwerp, opmaak en print: Provincie Zeeland

Foto's: ROVZ, Provincie Zeeland, Team Alert, Gemeente Tholen